

Vergaderjaar 2012–2013

33 640 VIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2013 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2013 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 3

Artikel 5, vierde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 schrijft voor dat een meerjarige begrotingsreserve kan worden aangehouden ten laste van een beleidsartikel. De begrotingsreserve is bestemd als budgettaire voorziening voor de garantstelling door de Staat voor ontstane restschuld bij onderwijsinstellingen die in gebreke blijven om gesloten leningen aan de schuldeiser terug te betalen.

1. De begrotingsreserve inzake garantiestelling restschuld speelt een rol voor zowel het universitair onderwijs, het hoger beroepsonderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs, het voortgezet onderwijs als het primair onderwijs. Uit een oogpunt van administratieve doelmatigheid is het niet gewenst dat er vijf aparte begrotingsreserves worden aangehouden ten laste van de betrokken beleidsartikelen (1, 3, 4, 6 en 7). Om die reden wordt door middel van dit wetsartikel bepaald dat de begrotingsreserve gekoppeld kan worden aan het niet-beleidsartikel Apparaatskosten (artikelnummer 95). Inhoudelijk is de begrotingsreserve bestemd om het begrotingsbeheer met betrekking tot de betrokken beleidsartikelen op een doelmatige wijze vorm te geven.

De geest van artikel 5, vierde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt daarmee geen geweld aangedaan. In het kader van de voorgenomen

herziening van de Comptabiliteitswet zal een algemene wettelijke voorziening worden getroffen. Zolang die voorziening er nog niet is, zal jaarlijks in de begrotingswet van OCW deze afwijkingsbepaling worden opgenomen.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1.	Leeswijzer	2
2.	Het beleid	2
2.1.	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangsten	2
2.2.	Beleidsartikelen	5
2.3.	Niet-beleidsartikelen	27

1. Leeswijzer

In deze 1^e suppletoire begroting van OCW zijn de effecten van besluiten van het Kabinet over de Voorjaarsnota verwerkt. Deze suppletoire wet moet dan ook in samenhang worden gezien met de Voorjaarsnota. Als gevolg hiervan wordt in de OCW-begroting 2013 een uitgavenpeil van € 34,5 miljard geraamd.

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een algemeen deel en een artikelsgewijs deel. Het algemeen deel bevat een overzicht van de belangrijkste suppletoire mutaties (paragraaf 2.1). Vervolgens wordt per beleidsartikel een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting (paragraaf 2.2). Op de beleidsartikelen worden alleen de beleidsmatige en autonome mutaties groter dan € 2,2 miljoen toegelicht.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste suppletoire mutaties

In onderstaande tabel worden de belangrijkste suppletoire mutaties weergegeven. Daaronder worden de mutaties toegelicht.

Tabel 1 Belangrijkste suppletoire mutaties 2013 (x € 1 miljoen)

	Artikelnr.	Uitgaven	Ontvangsten	
Stand oorspronkelijk vastgesteld begroting		34.352,6	1.190,5	
Belangrijkste suppletoire mutaties:				
1	Leerlingen- en studentenontwikkeling	diverse	60,0	- 2,9
2	Bijstelling autonome raming studiefinanciering	11, 12, 13	- 70,9	19,9
3	Eindejaarsmarge 2012/2013	diverse	227,1	
4	Digitale collectie Nationaal Archief	14	28,0	
5	Kasschuif digitale collectie Nationaal Archief	14	- 25,0	
6	Kasschuiven overig	diverse	- 29,0	- 10,0
7	Loonbijstelling tranche 2013	diverse	41,4	
8	Rente studiefinanciering	11		- 47,3
9	Overig	diverse	- 59,5	8,5
Stand 1e suppletoire begroting 2013		34.524,7	1.158,7	

Toelichting:

1. Uit de referentieraming leerlingen- en studentenaantallen 2013 blijkt dat het aantal leerlingen en studenten in 2013 per saldo hoger is dan de in de OCW-begroting 2013 verwerkte referentieraming 2012. Dit wordt veroorzaakt door demografische ontwikkelingen en nieuwe tellen stroomgegevens voor 2013. Onderstaande tabel geeft de verdeling per sector weer:

Tabel 2 Leerlingen- en studentenontwikkeling (x € 1 miljoen)

Artikelnr.	Omschrijving	2013
1	Primair onderwijs	- 20,5
3	Voortgezet onderwijs	48,5
4	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	10,6
6	Hoger beroepsonderwijs	4,9
7	Wetenschappelijk onderwijs	12,9
11,12,13	Studiefinanciering	3,6
Subtotaal uitgaven		60,0
13	Minus: Lesgeldontvangsten	- 2,9
Totaal leerlingen- en studentenontwikkeling		62,8

2. De raming voor studiefinanciering laat lagere uitgaven en meer ontvangsten zien ten opzichte van de in de OCW-begroting 2013 verwerkte raming van het voorjaar 2012. Dit is de doorwerking van de realisaties in 2012.
3. In 2012 zijn diverse budgetten niet volledig tot besteding gekomen. Deze middelen gaan via de eindejaarsmarge over naar 2013. Voor zover het overlopende verplichtingen betreft, zijn de middelen overgeboekt naar de artikelen.
4. Door de digitalisering van de informatiehuishouding van het rijk staat het Nationaal Archief de komende jaren voor een substantiële taakverzwaring. Dit wordt tot en met 2015 grotendeels gedekt.
5. Een deel van de dekking voor de extra kosten van digitalisering voor het Nationaal Archief wordt van 2013 naar 2014 en 2015 geschoven.
6. Deze post bestaat uit diverse kasschuiven op de OCW-begroting:
  - Ter optimalisatie van het kasritme van de staat wordt een deel van de verplichtingen voor 2014 voor de OV-studentenkaart vooruitbetaald in 2013 (€ 125,0 miljoen);
  - Voor het terugdraaien van de langstudeerdersmaatregel zijn in het Regeerakkoord vanaf 2013 middelen beschikbaar gesteld. Omdat de maatregel met terugwerkende kracht is ingegaan (per 1 september 2012) zijn de instellingen reeds in 2012 hiervoor gecompenseerd (- € 62,0 miljoen in 2013);
  - De middelen uit het Regeerakkoord voor de professionalisering van lerarenopleidingen worden in overeenstemming gebracht met de beoogde uitgaven in de jaren 2014-2016 (- € 15,0 miljoen in 2013);
  - Om de cursusgeldraming voor het bve meerjarig bij te stellen zodat dit overeenkomt met het daadwerkelijke kasritme van de cursusgeldontvangsten, wordt een deel van de middelen uit 2013 (- € 14 miljoen) en 2014 (- € 2 miljoen) verdeeld over de jaren 2015-2018;
  - Voor School ex 2.0 is € 25 miljoen beschikbaar (zie de jeugdwerkloosheidsbrief, Kamerstuk 33 400 XV, nr. D). Het school ex 2.0 programma strekt zich uit over twee schooljaren: 2013/2014 en 2014/2015. Het beschikbare budget wordt daarom over twee kalenderjaren verdeeld;
  - Om de beschikbare middelen voor de huisvesting op Caribisch Nederland aan te laten sluiten bij de recente planning van de Rijksgebouwendienst, wordt € 10,6 miljoen uit 2013 en € 5,4 miljoen uit 2017 herverdeeld over de jaren 2014 en 2015. Hierdoor sluit de verdeling van de middelen beter aan op de verwachte realisatie;
  - Bij de ontvangsten is er sprake van een wijziging in het betaalritme van de les gelden. Hierdoor zijn de ontvangsten in 2013 € 10 miljoen lager en in 2014 € 10 miljoen hoger.
7. In het Begrotingsakkoord is besloten om een nullijn te hanteren voor de lonen in 2013. Dit betekent dat de loonbijstellingstranche 2013 die

aan de departementen wordt uitgekeerd geen vergoeding bevat voor contractloonstijging, maar alleen voor de ontwikkeling in de sociale werkgeverslasten (zie artikel 91 Nominaal en onvoorzien voor de verdeling over de beleidsartikelen).

8. De raming voor studiefinanciering laat lagere renteontvangsten zien ten opzichte van de in de OCW-begroting 2013 verwerkte raming van het voorjaar 2012. Zowel de spontane ontvangsten als de termijntonvangsten worden lager geraamd.
9. De overige mutaties betreffen de technische wijzigingen die in deze 1^e suppletore begroting zijn opgenomen. Het betreft overboekingen van en naar andere departementen, desalderingen van uitgaven en ontvangsten en de niet kader-relevante bijstelling van de raming studiefinanciering.

2.2 De beleidsartikelen

Artikel 1. Primair onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2013	Stand 1e suppletore begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	9.726.096	0	- 12.278	9.713.818	22.552	26.387	39.282	65.790
Waarvan garantieverplichtingen				110				
Totale uitgaven	9.727.312	0	- 12.388	9.714.924	22.552	26.387	39.282	65.790
Waarvan juridisch verplicht	99,7%			99,7%				
Bekostiging	9.179.182	0	- 10.954	9.168.229	20.378	24.407	41.066	67.344
• Hoofdbekostiging	8.985.514	0	- 10.954	8.974.560	20.378	24.407	41.066	67.344
– Bekostiging Primair Onderwijs	8.972.783	0	- 11.107	8.961.676	20.225	24.254	41.036	67.314
– Bekostiging Caribisch Nederland	12.731	0	153	12.884	153	153	30	30
• Prestatiebox	167.100	0	0	167.100	0	0	0	0
• Aanvullende bekostiging	26.568	0	0	26.568	0	0	0	0
– Conciërgeregeling	19.515	0	0	19.515	0	0	0	0
– Onderwijstijdverlenging	7.053	0	0	7.053	0	0	0	0
Subsidies	113.894	0	11.357	125.251	4.067	3.871	109	339
– Regeling Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	23.862	0	0	23.862	0	0	0	0
– Nederlands onderwijs buitenland	17.449	0	0	17.449	0	0	0	0
– Herstart en Op de Rails	19.162	0	0	19.162	0	0	0	0
– Basis voor Presteren (School aan Zet en Bèta Techniek)	10.000	0	7.836	17.836	4.905	3.892	0	0
– Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs	10.000	0	0	10.000	0	0	0	0
– Overig	33.421	0	3.521	36.942	- 838	- 21	109	339
Opdrachten	21.761	0	- 1.503	20.258	- 1.503	- 1.500	- 1.500	- 1.500
Bijdrage aan baten/lastendiensten	31.550	0	24	31.574	22	21	20	20
– Dienst Uitvoering Onderwijs	31.550	0	24	31.574	22	21	20	20
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	8.616	0	9	8.625	9	9	8	8
– Stichting Vervangingsfonds en Participatiefonds	6.416	0	9	6.425	9	9	8	8
– UWV	2.200	0	0	2.200	0	0	0	0

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Bijdrage aan medeoverheden	360.987	0	0	360.987	0	0	0	0
- Gemeentelijk onderwijs-achterstandenbeleid	260.987	0	0	260.987	0	0	0	0
- Convenant G37	95.000	0	0	95.000	0	0	0	0
- Ondersteuning niet-G37	5.000	0	0	5.000	0	0	0	0
Bijdrage aan begrotingsfondsen/sociale fondsen	11.321	0	- 11.321	0	- 421	- 421	- 421	- 421
- Brede Scholen	11.321	0	- 11.321	0	- 421	- 421	- 421	- 421
Ontvangsten	1.661	0	0	1.661	0	0	0	0

Toelichting mutaties:

Voor artikel 1 (Primair Onderwijs) is per saldo sprake van een daling van de uitgaven met € 12,4 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013. De begroting is met € 16,1 miljoen verhoogd als gevolg van technische mutaties. Daartegenover is de begroting met € 28,5 miljoen verlaagd als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties.

Op het ontvangstenartikel hebben zich geen mutaties voorgedaan.

Toelichting per instrument:

Uitgaven

Bekostiging

Het budget voor bekostiging is per saldo met € 11,0 miljoen verlaagd. Er is van artikel 9 € 6,7 miljoen overgeboekt ten behoeve van Actieplan Leerkracht. Tevens is voor € 14,2 miljoen compensatie ontvangen voor stijging van de werkgeverslasten (zie ook de algemene toelichting). Daartegenover is het budget met € 20,5 miljoen verlaagd als gevolg van een dalend aantal leerlingen (zie ook de algemene toelichting). Om de taakstelling uit het Begrotingsakkoord per 2014 te realiseren, zijn vanwege de schooljaarsystematiek de prijzen per schooljaar 2013/2014 aangepast. Hierdoor wordt in 2013 al € 14,0 miljoen gerealiseerd. Via een kasschuif naar 2014 wordt de realisatie van de taakstelling uit het Lenteakkoord op kalenderjaar gelijk gesteld aan het budgettaire kader.

Subsidies

Het budget voor subsidies is per saldo met € 11,4 miljoen verhoogd. Van een aantal projecten (o.a. projecten Passend Onderwijs) is in totaal € 5,0 miljoen aan juridische verplichtingen doorgeschoven naar 2013, omdat deze projecten in 2012 later zijn gestart. Van de artikelen 3 en 9 is in totaal € 7,8 miljoen overgeboekt voor de uitvoering van onder andere de programma's School aan Zet en Bèta en Techniek.

Bijdrage aan begrotingsfondsen/sociale fondsen

De bijdrage aan begrotingsfondsen/sociale fondsen is met € 11,3 miljoen verlaagd. Voor combinatiefunctionarissen op Brede scholen is een overboeking gedaan aan VWS van € 10,9 miljoen. VWS maakt namens OCW deze middelen over aan het Gemeentefonds.

Artikel 3. Voortgezet onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	7.043.703	0	95.807	7.139.510	138.453	47.928	- 207.791	- 203.992
Waarvan garantieverplichtingen								
Totale uitgaven	7.074.820	0	95.807	7.170.627	138.453	47.928	- 207.791	- 203.992
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>99,95%</i>			<i>99,95%</i>				
Bekostiging	6.924.719	0	102.700	7.027.419	142.473	51.445	- 206.000	- 201.621
• Hoofdbekostiging	6.563.846	0	81.428	6.645.274	121.201	33.426	- 156.019	- 146.640
– Bekostiging voortgezet onderwijs lumpsum	6.551.413		81.069	6.632.482	121.002	33.227	- 156.338	- 146.959
– Bekostiging Caribisch Nederland	12.433		359	12.792	199	199	319	319
• Prestatiebox	130.000	0	18.000	148.000	18.000	18.000	0	0
– Regeling prestatiebox voortgezet onderwijs	130.000		18.000	148.000	18.000	18.000		
• Aanvullende bekostiging	230.873	0	3.272	234.145	3.272	19	- 49.981	- 54.981
– Regeling aanvullende bekostiging maatschappelijke stage in het VO	47.893			47.893			- 50.000	- 55.000
– Tijdelijke regeling subsidiëring experimenten leergang vmbo-mbo2 2008–2013, incl. borgingscohort vmbo-mbo2	24.113		3.253	27.366	3.253			
– Regeling IGVO (Internationaal Georiënteerd Voortgezet Onderwijs)	3.741		19	3.760	19	19	19	19
– Regeling leerplusarrangement, nieuwkomers en eerste opvang vreemdelingen	86.205			86.205				
– Regeling regionaal zorgbudget en reboundvoorzieningen	66.885			66.885				
– Regeling visueel gehandicapten	1.206			1.206				
– Regeling bekostiging kenniscentra voor leerwerktrajecten vmbo	830			830				
Subsidies	53.810	0	- 4.291	49.519	- 1.640	- 1.136	591	11
– Stichting Kennisnet (basissubsidie) PO, VO, BE	19.229		271	19.500				
– ICT-projecten	1.090		- 271	819				
– Beter presteren (Scholen aan Zet en Platform Beta en Techniek)	5.700		- 5.510	190	- 2.529	- 2.007		
– Onderwijs Bewijs	3.092			3.092				
– Regionale verwijzingscommissies VO	6.985			6.985				
– Overige projecten	17.714		1.219	18.933	889	871	591	11
Oprachten	374	0	0	374	0	0	0	0
– In- en uitbesteding	374			374				
Bijdragen aan baten/lastendiensten	27.284	0	315	27.599	25	24	23	23
– Dienst Uitvoering Onderwijs	27.284		315	27.599	25	24	23	23
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	68.339	0	- 2.917	65.422	- 2.405	- 2.405	- 2.405	- 2.405

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
- ZBO: College voor Examens	3.321		17	3.338	17	17	17	17
- SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen PO/VO/BVE (incl. examens)	65.018		- 2.934	62.084	- 2.422	- 2.422	- 2.422	- 2.422
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	294	0	0	294	0	0	0	0
- GRAZ (ECML) en PISA	294			294				
Ontvangsten	1.361	0	0	1.361	3.300			

Toelichting mutaties:

Voor artikel 3 is sprake van een stijging van de uitgaven met € 95,8 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013. Voor € 36,3 miljoen betreft het technische mutaties en voor € 59,5 miljoen autonome en beleidsmatige mutaties.

Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013 zijn de ontvangsten gelijk gebleven.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

De lumpsumbekostiging voor het voortgezet onderwijs wordt verhoogd met € 102,7 miljoen. De belangrijkste mutaties hiervan zijn:

- De realisatie van het aantal leerlingen hoger is dan de raming: € 48,5 miljoen.
- In verband met de uitdeling van de tranche 2013 van de middelen voor de verbetering van het onderwijspersoneel convenant leerkracht wordt de bekostiging verhoogd met € 34,1 miljoen.
- Uitdeling van de loonbijstelling (werkgeverslasten tranche 2013): € 9,8 miljoen
- Er wordt € 18 miljoen overgeheveld van de hoofdbekostiging naar de prestatiebox in verband met het opnemen van de extra middelen voor professionalisering van schoolleiders in de regeling prestatiebox voortgezet onderwijs.
- in verband met de doorschuif vanuit 2012 van een deel van het gereserveerd bedrag in verband met de continuïteitsgarantie aan Amarantis wordt de bekostiging verhoogd met € 11 miljoen.

Subsidies:

De subsidies worden verlaagd met -/- 4,3 miljoen. De belangrijkste mutatie is:

- Overboeking van de middelen voor «School aan Zet» en «Meer betere Beta's» van artikel 3 voortgezet onderwijs naar artikel 1 primair onderwijs: -/- € 5,5 miljoen.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's:

De bijdragen aan ZBO's/RWT's worden verlaagd met -/- 2,9 miljoen. De belangrijkste mutatie is:

- Overboeking van de middelen voor de «Denktank BVE» van artikel 3 voortgezet onderwijs naar artikel 4 beroepsonderwijs en volwasseneneducatie: -/- € 2,5 miljoen.

Artikel 4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2013	Mutaties via NvW en amende- menten	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	3.564.888	0	24.749	3.589.637	16.201	- 30.433	- 87.733	- 97.173
Waarvan garantieverplichtingen				9.780				
Totale uitgaven	3.500.665	0	- 12.979	3.487.686	52.074	4.103	- 35.202	- 88.664
Waarvan juridisch verplicht	99%			99%				
Bekostiging	3.358.110	0	- 11.419	3.346.691	27.878	- 7.995	- 42.531	- 95.062
• <i>Hoofdbekostiging</i>	<i>3.098.315</i>	<i>0</i>	<i>3.111</i>	<i>3.101.426</i>	<i>6.000</i>	<i>- 7.520</i>	<i>- 42.056</i>	<i>- 94.587</i>
– Bekostiging roc's/ overige regelingen	2.928.356	0	1.891	2.930.247	5.089	28.970	31.733	- 20.808
– Bekostiging kbb's	107.496	0	485	107.981	176	- 37.225	- 74.524	- 74.514
– Bekostiging Caribisch Nederland	4.142	0	703	4.845	703	703	703	703
– Bekostiging vavo	58.321	0	32	58.353	32	32	32	32
• <i>Prestatiebox</i>	<i>30.700</i>	<i>0</i>	<i>- 26.600</i>	<i>4.100</i>	<i>- 57.115</i>	<i>- 515</i>	<i>- 515</i>	<i>- 515</i>
– Taal en Rekenen	0	0	0	0	- 56.600	0	0	0
– Stagebox	26.600	0	- 26.600	0	- 515	- 515	- 515	- 515
– VSV	4.100	0	0	4.100	0	0	0	0
• <i>Aanvullende bekostiging</i>	<i>229.095</i>	<i>0</i>	<i>12.070</i>	<i>241.165</i>	<i>78.993</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>40</i>
– Schoolmaatschappelijk werk in het mbo	14.017	0	0	14.017	0	0	0	0
– Versterken centrale en uniforme toetsing	13.612	0	- 12.028	1.584	0	0	0	0
– RMC's	31.885	0	40	31.925	40	40	40	40
– Plusvoorzieningen overbelaste Jongeren en wijkscholen	30.400	0	0	30.400	0	0	0	0
– Programmagelden regio's	19.700	0	0	19.700	0	0	0	0
– Convenanten met RMC-regio's	12.100	0	0	12.100	0	0	0	0
– Aanvullende vergoeding experimenten vmbo- mbo 2	5.099	0	705	5.804	0	0	0	0
– Leerlinggebonden financiering (LGF)	43.762	0	9.853	53.615	9.853	0	0	0
– Taal en Rekenen	58.520	0	1.000	59.520	56.600	0	0	0
– School-ex 2.0	0	0	12.500	12.500	12.500	0	0	0
Subsidies	37.261	0	1.584	38.845	- 372	- 2.872	- 5.372	- 372
waarvan:								
– <i>Actieplan Laaggeletterd- heid</i>	<i>4.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
– <i>Pilots laaggeletterdheid</i>	<i>5.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>5.000</i>	<i>0</i>	<i>- 2.500</i>	<i>- 5.000</i>	<i>0</i>
– <i>Sectorplan mbo-hbo techniek</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
– <i>Netwerkscholen</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
– <i>Loopbaanorientatie</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
– <i>Overige projecten</i>	<i>21.861</i>	<i>0</i>	<i>1.584</i>	<i>23.445</i>	<i>- 372</i>	<i>- 372</i>	<i>- 372</i>	<i>- 372</i>
Opdrachten	6.441	0	0	6.441	0	0	0	0
– In- en uitbesteding	6.441	0	0	6.441	0	0	0	0
Bijdrage aan baten/ lastendiensten	16.969	0	337	17.306	48	48	47	47
– Dienst Uitvoering Onderwijs	16.969	0	337	17.306	48	48	47	47
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties/ medeoverheden	19.877	0	- 3.551	16.326	24.450	14.852	12.584	6.653
– Caribisch Nederland	19.877	0	- 3.551	16.326	24.450	14.852	12.584	6.653

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Bijdrage aan begrotingsfondsen/sociale fondsen	53.283	0	70	53.353	70	70	70	70
- Participatiebudget	53.283	0	70	53.353	70	70	70	70
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	8.724	0	0	8.724	0	0	0	0
- College voor Examens	363	0	0	363	0	0	0	0
- Wet SLOA	8.361	0	0	8.361	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties:

Voor artikel 4 (Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie) is in 2013 sprake van een daling van de uitgaven met € 13 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013.

Voor € 11 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 24 miljoen gedaald.

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt verlaagd met € 11,4 miljoen. Deze verlaging wordt grotendeels veroorzaakt door de volgende mutaties:

- In het kader van het Regeerakkoord Rutte II wordt er in 2017 € 56,6 miljoen en vanaf 2020 structureel € 113,1 miljoen gekort op de lumpsum door het aanbieden van minder opleidingen en macrodoelmatigheid in het mbo (Kamerstuk 33 400, nr. 18)
- Voor het alternatieve arrangement voor studenten van 30 jaar en ouder in het mbo heeft VWS een structurele bijdrage van € 10 miljoen geleverd. Aangezien er geen leeftijdsgrens komt in het mbo en het alternatieve arrangement niet nodig is, wordt deze bijdrage weer overgeboekt naar VWS.
- Aan de lumpsum wordt structureel € 3,7 miljoen toegevoegd voor de compensatie van de werkgeverslasten tranche 2013.
- De middelen voor het «Convenant Leerkracht Nederland» zijn aan de lumpsum toegevoegd. Dit is € 5,2 miljoen in 2013 oplopend naar structureel € 36,3 miljoen vanaf 2018. Daarnaast wordt er incidenteel € 26,6 miljoen voor de stagebox en € 12 miljoen voor de versterking centrale en uniforme toetsing aan de lumpsum toegevoegd.
- Het budget voor de bekostiging van de kbb's daalt in 2015 met € 37,4 miljoen en vanaf 2016 structureel met € 74,7 miljoen door de taakstelling opgenomen in het Regeerakkoord Rutte II (Kamerstuk 33 400, nr. 18).
- Gebleken is dat er in het studiejaar 2012/2013 meer geïndiceerde deelnemers met een handicap zijn ingestroomd dan verwacht. Dit leidt ertoe dat ook de basis voor de raming voor het jaar 2013 en verder met deze structurele doorwerking aangepast moet worden. Het budget voor de leerlinggebonden financiering stijgt hierdoor met € 9,9 miljoen.
- In de aanpak jeugdwerkloosheid is er voor School- Ex in totaal € 25 miljoen beschikbaar. De middelen zijn verdeeld over de jaren 2013 en 2014 met € 12,5 miljoen per jaar. Hiervan is € 10 miljoen afkomstig van het ministerie van SZW.

- De regeling taal en rekenen in het mbo wordt met één jaar verlengd tot en met 2014. Het is het voornemen om deze middelen vanaf 2015 onder te brengen in de prestatiebox.

Subsidies

Het budget voor de Pilots laaggeletterdheid is in 2012 met € 2,5 miljoen verlaagd vanwege opstartproblemen. Het project is nu verlengd tot medio 2015 en daarom zijn deze middelen verschoven naar 2015. De middelen voor de Pilots laaggeletterdheid voor 2015 en 2016 zijn naar 2013 en 2014 geschoven en vervolgens overgeheveld naar de bekostiging roc's/overige regelingen. De pilots zijn dan afgerond en de middelen worden ingezet voor gedeeltelijke compensatie van roc's voor herverdeleffecten in de educatie, die zijn ontstaan door het onder rijksaansturing brengen van vavo en een nieuwe verdeling van het budget die deels gebaseerd is op geleverde prestaties.

Bijdrage aan (inter)nationale organisaties/medeoverheden

Het budget voor Caribisch Nederland daalt met € 3,6 miljoen. De middelen om de onderwijshuisvesting op de eilanden op een naar Nederlandse maatstaven aanvaardbaar niveau te brengen worden uit 2013 doorgeschoven naar latere jaren. Vanaf 2014 tot met 2017 zijn de gereserveerde middelen van het artikel nominaal en onvoorzien toegevoegd voor het uitvoeren van dit programma.

Artikel 6. Hoger beroepsonderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	2.468.852	139.294	121.168	2.729.314	- 6.979	- 51.125	- 72.688	- 50.315
Waarvan garantieverplichtingen								
Totale uitgaven	2.464.254	139.294	- 26.631	2.576.917	- 167	- 3.573	- 55.016	- 72.673
Waarvan juridisch verplicht	99,9%			99,9%				
Bekostiging	2.423.882	138.294	- 27.628	2.534.548	- 760	- 7.665	- 55.108	- 72.715
• Hoofdbekostiging	2.264.956	138.294	- 27.821	2.375.429	- 968	- 7.879	- 55.332	- 72.948
– Onderwijsdeel hbo	2.177.865	138.294	- 18.407	2.297.752	- 893	- 7.614	- 54.896	- 72.364
– Deel ontwerp en ontwikkeling	68.607		86	68.693	- 75	- 265	- 436	- 584
– Bekostiging tweede bachelor- en mastergraden in het hbo	2.000			2.000				
– Bekostiging experimenten open bestel	15.000		- 9.500	5.500				
– Bekostiging postinitiële masteropleidingen hbo	1.484			1.484				
• Prestatiebox	158.926	0	193	159.119	208	214	224	233
– Kwaliteit en profiel (behoort tot Onderwijsdeel hbo)	158.926		193	159.119	208	214	224	233
Subsidies	23.284	0	379	23.663	581	4.081	82	32
– Regeling bevordering kennisfunctie hogescholen	19.967			19.967				
– Regeling stimulering Bèta/techniek (Sectorplan mbo-hbo techniek 2011–2016)								0

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
- Studiekeuze-informatie hoger onderwijs	2.400		75	2.475				
- Bestuurlijk arrangement Hogeschool Zeeland				0				
- Praktijkgericht onderzoek (Raak)				0				
- Overig	917		304	1.221	581	4.081	82	32
Opdrachten	100	0	0	100	0	0	0	0
- Uitbesteding	100			100				
Bijdragen aan baten/lastendiensten	16.988	1.000	618	18.606	12	11	10	10
- Dienst Uitvoering Onderwijs	16.988	1.000	618	18.606	12	11	10	10
Ontvangsten	1.213	0	4.768	5.981	0	0	0	0

Toelichting mutaties:

Voor artikel 6 (Hoger beroepsonderwijs) is in 2013 sprake van een daling van de uitgaven met € 26,6 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013.

Voor € 5,7 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 32,3 miljoen verlaagd.

De ontvangsten zijn met € 4,8 miljoen gestegen. Het gaat hier om technische mutaties.

Toelichting per instrument:

Uitgaven

Bekostiging, Hoofdbekostiging

Belangrijkste wijzigingen op het onderdeel Hoofdbekostiging zijn:

- de aanpassing op basis van de nieuwe raming van de studentenaantallen: vanaf 2013 jaarlijks € 4,9 miljoen (Referentieraming 2013): zie het algemeen deel;
- de verwerking van de taakstelling «Verminderen overhead in het hoger onderwijs» uit het Regeerakkoord: € 5,7 miljoen in 2014, € 12,5 miljoen in 2015, € 18,9 miljoen in 2016 en € 24,6 in 2017 (zie Kamerstuk 33 400, nr. 18);
- de verwerking van de taakstelling «Minder opleidingen hoger onderwijs» uit het Regeerakkoord: € 41,1 miljoen in 2016 en € 52,8 miljoen in 2017 (zie Kamerstuk 33 400, nr. 18);
- de toevoeging van de loonbijstelling (werkgeverslasten) 2013: € 3,0 miljoen oplopend tot € 3,2 miljoen in 2017 (zie hoofdstuk B «Begrotingstoelichting» van de Memorie van Toelichting);
- de verwerking van de ODA-korting uit het Regeerakkoord voor wat betreft het hoger beroepsonderwijs: € 0,3 miljoen in de jaren 2014, 2015 en 2016 en € 0,6 miljoen in 2017;
- een kasschuif van – € 32,7 miljoen in 2013 in verband met het intrekken van de langstudeerdersmaatregel (vanaf 2013 zijn hiervoor middelen beschikbaar; omdat de maatregel een terugwerkende kracht heeft tot 1 september 2012 zijn de instellingen al in 2012 voor dit bedrag gecompenseerd);

- compensatie ministerie van Economische Zaken voor het vervallen van de langstudeerdersmaatregel: € 2,4 miljoen in 2013 oplopend tot € 2,7 miljoen in 2017;
- een overheveling van € 9,5 miljoen uit de middelen voor de bekostiging van experimenten open bestel naar het onderwijsdeel hbo. Het aantal bekostigde studenten binnen het experiment is in 2013 lager dan geraamd. De middelen waren afkomstig uit het onderwijsdeel van de bekostiging en worden daar nu weer aan toegevoegd.

Verplichtingen

De mutatie van de verplichtingen is € 147,8 miljoen hoger dan de mutatie van de uitgaven. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de mutatie voor het begrotingsjaar 2014 in verband met het intrekken van de langstudeerdersmaatregel. Omdat deze uitgavenmutatie voor het jaar 2014

- overeenkomstig de bekostigingsregelgeving – in het jaar 2013 wordt verplicht, wordt deze verwerkt in het verplichtingenbudget 2013.

Ontvangsten

De belangrijkste oorzaak van de hogere realisatie van € 4,8 miljoen op de ontvangsten is de terugstorting als gevolg van een voorlopige afrekening op projectsubsidies (€ 4,5 miljoen). De teruggevorderde middelen zijn toegevoegd aan het uitgavenkader van het hbo.

Artikel 7. Wetenschappelijk onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	3.936.841	123.706	94.446	4.154.993	- 7.881	- 44.870	- 66.061	- 73.668
Waarvan garantieverplichtingen								
Totale uitgaven	3.894.582	123.706	- 12.011	4.006.277	2.933	- 7.881	- 44.812	- 66.061
Waarvan juridisch verplicht	99,9%			99,9%				
Bekostiging	3.843.622	123.706	- 11.876	3.955.452	3.609	- 7.205	- 44.194	- 64.794
• Hoofdbekostiging	3.724.001	123.706	- 11.522	3.836.185	3.645	- 7.266	- 44.380	- 64.931
– Onderwijsdeel wo	1.428.563	123.706	- 16.704	1.535.565	5.088	475	- 30.815	- 44.849
– Onderzoeksdeel wo	1.705.386		1.846	1.707.232	- 3.462	- 8.140	- 12.455	- 17.599
– Deel ondersteuning geneeskundig onderwijs en onderzoek	585.552		3.336	588.888	2.019	399	- 1.110	- 2.483
– Bekostiging tweede mastergraden in het wo	4.500			4.500				
• Prestatiebox	119.621	0	- 354	119.267	- 36	61	186	137
– Kwaliteit en profiel (behoort tot Onderwijsdeel wo)	119.621		- 354	119.267	- 36	61	186	137
Subsidies	23.028	0	- 167	22.861	- 58	- 58	0	0
– Subsidieregeling Sirius programma ¹	10.302			10.302				
– Subsidieregeling Libertas Noodfonds	745			745				
– 3TU's samenwerking	3.500			3.500				
– Toetsing en Toetsgestuurd leren	2.260			2.260				
– Overig	6.221		- 167	6.054	- 58	- 58		
Opdrachten	1.583	0	0	1.583	0	0	0	0

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
- Uitbesteding	1.583			1.583				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	3.874	0	4	3.878	4	4	4	4
- Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO)	3.874		4	3.878	4	4	4	4
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	22.475	0	28	22.503	- 622	- 622	- 622	- 1.271
- Organisaties excl. NVAO en SKI 123 (zie tabel 6.4)	22.475		28	22.503	- 622	- 622	- 622	- 1.271
Ontvangsten	16	0	0	16	0	0	0	0

¹ Middelen zijn inclusief de oude middelen die uit het Fonds Economische Structuursterking (FES). De middelen zijn bestemd voor zowel het hbo als het wo.

Toelichting mutaties:

Voor artikel 7 (Wetenschappelijk onderwijs) is in 2013 sprake van een daling van de uitgaven met € 12,0 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013.

Voor € 4,4 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 16,4 miljoen verlaagd.

De ontvangsten zijn niet gewijzigd.

Toelichting per instrument:

Uitgaven

Bekostiging, Hoofdbekostiging

Belangrijkste wijzigingen op de delen Hoofdbekostiging zijn:

- de aanpassing op basis van de nieuwe raming van de studentenaantallen: vanaf 2013 jaarlijks € 12,9 miljoen (Referentieraming 2013): zie het algemeen deel;
- de verwerking van de taakstelling «Verminderen overhead in het hoger onderwijs» uit het Regeerakkoord: € 8,9 miljoen in 2014, € 19,6 miljoen in 2015, € 29,6 miljoen in 2016 en € 38,5 in 2017 (zie Kamerstuk 33 400, nr. 18);
- de verwerking van de taakstelling «Minder opleidingen hoger onderwijs» uit het Regeerakkoord: € 27,0 miljoen in 2016 en € 34,7 miljoen in 2017 (zie Kamerstuk 33 400, nr. 18);
- de toevoeging van de loonbijstelling (werkgeverslasten) 2013: € 6,9 miljoen oplopend tot € 7,0 miljoen in 2017 (zie hoofdstuk B «Begrotingstoelichting» van de Memorie van Toelichting);
- de verwerking van de ODA-korting uit het Regeerakkoord voor wat betreft het wetenschappelijk onderwijs: € 4,1 miljoen in de jaren 2014, 2015 en 2016 en € 8,1 miljoen in 2017;
- een kasschuif van - € 29,3 miljoen in 2013 in verband met het intrekken van de langstudeerdersmaatregel (vanaf 2013 zijn hiervoor middelen beschikbaar; omdat de maatregel een terugwerkende kracht heeft tot 1 september 2012 zijn de instellingen al in 2012 voor dit bedrag gecompenseerd);
- compensatie ministerie van Economische Zaken voor het vervallen van de langstudeerdersmaatregel: € 3,1 miljoen in 2013 oplopend tot € 3,8 miljoen in 2017.

Verplichtingen

De mutatie van de verplichtingen is € 106,5 miljoen hoger dan de mutatie van de uitgaven. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de mutatie voor het begrotingsjaar 2014 in verband met het intrekken van de langstudeerdersmaatregel. Omdat deze uitgavenmutatie voor het jaar 2014

– overeenkomstig de bekostigingsregelgeving – in het jaar 2013 wordt verplicht, wordt deze verwerkt in het verplichtingenbudget 2013.

Artikel 8. Internationaal beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017	HGIS-deel 2013
Verplichtingen	8.573		927	9.500	- 549	- 529	- 475	- 11	2.447
Waarvan garantieverplichtingen									
Totale uitgaven	16.969		79	17.048	132	138		- 11	1.037
Waarvan juridisch verplicht	90%			90%					
Subsidies	1.471		135	1.606	117	117			314
– Duitsland Instituut Amsterdam (DIA)	707		135	842	117	117			
– Frans-Nederlandse academie (FNA)									
– Netherlands house for Education and Research (Nether)	450			450					
– Incidentele subsidies voor het uitwisselen van cultuur	314			314					314
– Overige incidentele subsidies									
Opdrachten	373			373					
– Beleidsonderzoek en benchmarking	200			200					
– Incidentele Internationale activiteiten	173			173					
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	14.625		- 56	14.569	- 47	- 48		- 11	223
– OCW-vertegenwoordiging in het buitenland	2.191		- 56	2.135	- 47	- 48		- 11	133
– Europees Platform	5.456			5.456					
– Nederlandse Taalunie	3.186			3.186					
– Europa College Brugge	30			30					
– Unesco	20			20					
– OESO CERI	76			76					
– Fulbright Center	408			408					
– SICA Cultureel Contact Punt	90			90					90
– Stichting Ons Erfdeel	185			185					
– Nationaal Agentschap Leven Lang Leren (EU-programma)	1.748			1.748					
– Programma's Agentschap NL (inclusief uitvoeringskosten)	1.185			1.185					
– Incidentele EU-programma's en activiteiten	50			50					

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017	HGIS-deel 2013
Bijdragen aan andere begrotingshoofd-stukken	500			500					500
- Vlaams-Nederlands huis DeBuren (Hoofdstuk 5 BuZa)	500			500					500
Ontvangsten	99			99					

Artikel 9. Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	422.534	15.000	- 52.779	384.755	- 90.355	- 122.478	- 142.909	- 200.357
Totale uitgaven	422.534	15.000	- 52.779	384.755	- 90.355	- 122.478	- 142.909	- 200.357
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>92%</i>							
Bekostiging	219.104	0	- 48.907	170.197	- 111.691	- 143.876	- 173.539	- 207.904
• Hoofdbekostiging	64.835	0	- 48.641	16.194	- 111.865	- 144.050	- 173.713	- 208.078
- Beloning LeerKracht lumpsum po/vo/bve	64.835		- 48.641	16.194	- 111.865	- 144.050	- 173.713	- 208.078
• Prestatiebox	34.140	0	- 440	33.700	0	0	0	0
- Professionalisering po/vo/bve	34.140		- 440	33.700				
• Aanvullende bekostiging	120.129	0	174	120.303	174	174	174	174
- Functiemix VO Randstadregio's	61.152		104	61.256	104	104	104	104
- Salarismix MBO Randstadregio's	40.997		70	41.067	70	70	70	70
- Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	17.980			17.980				
Subsidies	185.331	15.000	- 3.891	196.440	21.317	21.379	30.611	7.528
- Lerarenbeurs/zij-instream	106.527		773	107.300	6.773	6.773	8.373	6.773
- impuls lerarentekorten vo en wetenschap en techniek pabo	0	15.000		15.000				
- Stimuleren regionale samenwerkingsverbanden pabo's en schoolbesturen	11.500		9.000	20.500	20.500	20.500	20.500	
- Verankerung academische opleidingsschool	2.520			2.520				
- Innovatieimpuls Onderwijs	3.791		1.309	5.100	1.128			
- G.O.- en vakbondsfaciliteiten po	5.488		10	5.498	10	10	10	10
- Arbeidsmarkt-/kennisactiviteiten po	2.230			2.230		4	4	4
- Onderwijscoöperatie	2.930			2.930	5	5	5	5
- Open Universiteit (LOOK)	3.930			3.930	7	7	7	7
- Promotiebeurs voor leraren	7.700		691	8.391	1.500	1.526	1.500	750
- Projecten professionalisering	12.370		- 9.686	2.684	- 8.376	- 7.885	900	- 1.100

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
- Projecten regionale arbeidsmarktproblematiek	4.000		2.000	6.000				
- Overige projecten	22.345		- 7.988	14.357	- 230	439	- 688	1.079
Opdrachten	3.864	0	0	3.864	0	0	0	0
- Onderzoek, ramingen en communicatie	3.864			3.864				
Bijdrage aan baten/lastendiensten	6.302	0	5	6.307	5	5	5	5
- Dienst Uitvoering Onderwijs	6.302		5	6.307	5	5	5	5
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	7.933	0	14	7.947	14	14	14	14
- Stichting Vervangingsfonds/Bedrijfs-gezondheid	7.933		14	7.947	14	14	14	14
Ontvangsten	0	0	0	0	6.000	6.000	6.000	6.000

Toelichting mutaties:

Voor artikel 9 (Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid) is voor 2013 sprake van een daling van de uitgaven met € 52,8 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013.

De daling van de begroting is het saldo van een verlaging met een bedrag van € 48,4 miljoen aan technische mutaties en een verlaging met beleidsmatige mutaties van € 4,4 miljoen.

Toelichting per instrument:

Uitgaven

Bekostiging

- Het budget Bekostiging wordt verlaagd met een bedrag van € 48,9 miljoen in 2013 oplopend tot € 207,9 miljoen in 2017, met name als gevolg van het structureel overboeken naar de onderwijssectoren po, vo en mbo van de tranches beloningsmaatregelen uit het actieplan «LeerKracht van Nederland».

Subsidies

- Het budget Subsidies voor 2013 wordt per saldo met € 3,9 miljoen verlaagd, de belangrijkste mutaties zijn:
  - Om het beschikbare budget op de post «overige projecten» tot en met 2017 in overeenstemming te brengen met de beoogde uitgaven is een intertemporele compensatie verwerkt (voor 2013 -/- € 3,4 miljoen). Daarnaast is door een bundeling/herschikking van de subsidies een deel van deze post (voor 2013 € 3,6 miljoen) overgeheveld naar andere subsidies binnen artikel 9.
  - Door een bundeling/herschikking van de subsidies binnen artikel 9 is vanuit de post «projecten professionalisering» € 9 miljoen toegevoegd aan de subsidie «stimuleren regionale samenwerkingsverbanden pabo's en schoolbesturen», waardoor naast de pabo's ook de lerarenopleidingen worden betrokken in de betreffende subsidieregeling. Het aandeel van artikel 1 (po) in deze regeling

(€ 11,5 miljoen) is voor de jaren 2014–2016 overgeheveld naar artikel 9 (het aandeel 2013 was al overgeboekt bij de begroting 2013).

Ontvangsten

Vanaf 2014 is een desaldering verwerkt van € 6 miljoen inzake de jaarlijks voorziene terugbetalingen op de lerarenbeurs door leraren, dit omdat ze door omstandigheden hun opleiding niet of niet voldoende zullen afronden. Aan de uitgavenkant is een zelfde bedrag aan de subsidie Lerarenbeurs toegevoegd.

Artikel 11. Studiefinanciering

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	4.039.626	0	23.887	4.063.513	- 249.865	- 274.866	- 619.866	- 719.866
Waarvan garantieverplichtingen								
Totale uitgaven	4.039.626	0	23.887	4.063.513	- 249.865	- 274.866	- 619.866	- 719.866
Waarvan juridisch verplicht	100%			100%				
Inkomensoverdracht	2.402.502	0	53.038	2.455.540	- 270.962	- 500.962	- 1.190.962	- 1.415.962
• Basisbeurs								
– Gift (R)	1.225.778	0	- 10.847	1.214.932	- 85.847	- 430.847		- 1.295.847
– Prestatiebeurs (NR)	1.038.274		- 15.224	1.023.050	- 15.224	- 15.224	- 30.224	- 70.224
	187.505		4.377	191.882	- 70.623	- 415.623	- 1.085.623	- 1.225.623
• Aanvullende beurs	623.533	0	4.848	628.381	5.848	- 4.152	- 9.152	- 14.152
– Gift (R)	547.623		- 19.569	528.054	- 18.569	- 28.569	- 33.569	- 38.569
– Prestatiebeurs (NR)	75.910		24.417	100.327	24.417	24.417	24.417	24.417
• Reisvoorziening	407.351	0	90.064	497.414	- 159.936	- 34.936	- 34.936	- 74.936
– Bijdrage aan vervoersbedrijven (R)	601.109		96.028	697.137	- 153.972	- 28.972	- 28.972	- 68.972
– Gift (R)	547.780		17.900	565.680	17.900	17.900	17.900	17.900
– Prestatiebeurs (R)	- 741.539		- 23.864	- 765.403	- 23.864	- 23.864	- 23.864	- 23.864
• Overige uitgaven	145.840		- 31.027	114.813	- 31.027	- 31.027	- 31.027	- 31.027
– Overige uitgaven relevant (R)	110.532		4.508	115.040	4.508	4.508	4.508	4.508
– Overige uitgaven niet-relevant (NR)	35.308		- 35.535	- 227	- 35.535	- 35.535	- 35.535	- 35.535
Leningen	1.535.667	0	- 29.595	1.506.072	20.405	225.405	570.405	695.405
– Rentedragende lening (NR)	1.308.632		50.026	1.358.658	100.026	305.026	650.026	775.026
– Collegegeldkrediet (NR)	227.035		- 79.621	147.414	- 79.621	- 79.621	- 79.621	- 79.621
Bijdrage aan baten/lastendiensten	101.457	0	444	101.901	692	691	691	691
– Dienst Uitvoering Onderwijs (R)	101.457		444	101.901	692	691	691	691
Ontvangsten	763.301	0	- 37.005	726.296	- 39.645	- 43.072	- 44.966	- 41.587
– Ontvangen rente en relevant hoofdsom (R)	287.914		- 46.626	241.288	- 49.266	- 52.693	- 54.587	- 51.208
– Kortlopende vorderingen (R)	60.974		11.937	72.911	11.937	11.937	11.937	11.937
– Terugontvangen hoofdsom (NR)	414.413		- 2.316	412.097	- 2.316	- 2.316	- 2.316	- 2.316
relevante uitgaven:	2.205.236		60.223	2.265.459	- 188.529	- 73.530	- 93.530	- 178.530
niet relevante uitgaven:	1.834.390		- 36.336	1.798.054	- 61.336	- 201.336	- 526.336	- 541.336

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
relevante ontvangsten:	348.888		- 34.689	314.199	- 37.329	- 40.756	- 42.650	- 39.271
niet relevante ontvangsten	414.413		- 2.316	412.097	- 2.316	- 2.316	- 2.316	- 2.316

Toelichting mutaties:

Voor artikel 11 (Studiefinanciering) is sprake van een stijging van de uitgaven met per saldo € 23,9 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013. De relevante uitgaven stijgen met € 60,2 miljoen als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties. De niet-relevante uitgaven dalen met € 36,3 miljoen als gevolg van technische mutaties.

De ontvangsten dalen met per saldo € 37,0 miljoen. Als gevolg van autonome mutaties dalen de relevante ontvangsten met € 34,7 miljoen. De niet-relevante (technische) ontvangsten dalen met € 2,3 miljoen.

Toelichting per instrument:

Het onderscheid relevant – niet-relevant is in onderstaande toelichting als uitgangspunt genomen. Relevant betekent relevant voor het begrotingstekort/EMU-saldo. De relevante uitgaven worden hoofdzakelijk gevormd door studiefinanciering die meteen als gift wordt toegekend en door de omzetting van uitgekeerde prestatiebeurs in gift (na behalen diploma binnen 10 jaar). Onder de niet-relevante uitgaven vallen vooral de prestatiebeurs (zolang die nog niet is omgezet in een gift) en rentedragende leningen. De niet-relevante ontvangsten betreffen hoofdzakelijk aflossingen op de hoofdsom van rentedragende leningen. De relevante ontvangsten worden vooral gevormd door de ontvangen rente op leningen.

Zie voor de toelichting van de mutaties door het leerlingenvolume het algemene deel.

Uitgaven

De relevante uitgavenraming is verhoogd met per saldo € 60,2 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013. Dit is vooral het effect van een intertemporele compensatie bij de reisvoorziening. In 2013 wordt voor het OV-contract € 125,0 miljoen betaald aan de vervoersbedrijven voor 2014. Het restant van de relevante uitgavenraming wordt verlaagd met € 64,8 miljoen. Dit komt voornamelijk door de onderstaande autonome en beleidsmatige ontwikkelingen.

Inkomensoverdracht

- De basisbeursuitgaven vallen lager uit dan eerder geraamd. In 2013 wordt € 15,2 miljoen minder aan basisbeursuitgaven verwacht. Dit komt voornamelijk door minder gebruik van de basisbeurs bij bol niveau 1-2.
- In 2013 zal naar verwachting € 19,6 miljoen minder worden uitgegeven dan geraamd aan aanvullende beurs in het giftregime (mbo/bol niveau 1/2, 1^e jaar mbo/bol niveau 3/4, 1^e vijf maanden ho).
- De uitgaven voor de reisvoorziening stijgen met € 90,1 miljoen. Dit komt voornamelijk door eerder genoemde intertemporele compensatie van € 125,0 miljoen. Daarnaast wordt in 2013 een relevante meevaller van per saldo € 34,9 miljoen verwacht. De uitgaven aan de vervoersbedrijven exclusief de intertemporele compensatie vallen € 29,0

miljoen lager uit dan eerder geraamd. Dit komt voornamelijk door een nabetaling van het OV aan OCW en door lagere studentenaantallen. De prestatiebeursuitgaven voor de reisvoorziening worden € 23,9 miljoen lager (een grotere relevante «min»-boekings in verband met de prestatiebeurssystematiek). De uitgaven voor de reisvoorziening bestaande uit prestatiebeursomzettingen naar gift worden € 17,9 miljoen hoger dan eerder geraamd.

- De verwachting is dat de relevante overige uitgaven € 4,5 miljoen hoger zijn dan eerder geraamd voor 2013. Deze mutatie bestaat voor € 2,9 miljoen uit meer kwijtscheldingen van (prestatiebeurs)leningen. Verder wordt de raming bijgesteld vanwege verwachte hogere uitgaven aan de WSF-BES, EU-studerenden (Raulin vergoeding) en in verband met overige uitgaven (handbetalingen en voorschotten).

De raming van de niet-relevante uitgaven is bijgesteld met € 36,4 miljoen. Dit is de optelsom van een aantal ontwikkelingen, waarvan de omvangrijkste hieronder worden genoemd.

- Bij de niet-relevante uitgaven voor de basisbeurs wordt € 4,4 miljoen meer aan uitgaven verwacht. Dit komt voornamelijk door minder omzettingen.
- Het gebruik van de niet-relevante aanvullende beurs valt naar verwachting hoger uit dan eerder geraamd. In 2013 zal naar verwachting € 24,4 miljoen meer worden uitgegeven aan aanvullende beurs in het prestatiebeursregime (ho, bol niveau 3/4).
- De niet-relevante overige uitgaven zijn in de komende jaren lager dan eerder geraamd. In 2013 gaat het om € 35,5 miljoen. Met de bijstelling op de post Overig worden de technische bijstellingen op de verschillende onderdelen aangesloten.

Leningen

- Over de jaren nemen de niet-relevante uitgaven aan studieleningen vanaf 2014 toe. In 2013 is er een bijstelling naar beneden van € 29,6 miljoen door onder andere het afschaffen van de langstudeermaatregel en daarmee de mogelijkheid tot extra lenen voor langstudeerders. De uitgaven aan rentedragende leningen zijn naar verwachting € 50,0 miljoen hoger, de uitgaven aan collegegeldkrediet € 79,6 miljoen lager dan geraamd.

Ontvangsten

Op basis van de realisatiecijfers is de raming 2013 van de totale ontvangsten naar beneden bijgesteld met € 37,0 miljoen waarvan de relevante ontvangsten met € 34,7 miljoen en die van de niet-relevante ontvangsten naar beneden met € 2,3 miljoen.

- De mutatie op de relevante ontvangsten bestaat uit een tegenvaller op ontvangsten van rente en relevante hoofdsom van € 46,6 miljoen en een meevaller van € 11,9 miljoen aan ontvangsten van kortlopende vorderingen.

Op de niet-relevante ontvangsten op de hoofdsom wordt voor 2013 een tegenvaller van € 2,3 miljoen verwacht.

Artikel 12. Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	115.298	0	- 3.184	112.114	- 3.184	- 23.184	- 28.184	- 28.184
Totale uitgaven	115.298	0	- 3.184	112.114	- 3.184	- 23.184	- 28.184	- 28.184
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>100,00%</i>			<i>%</i>				
Inkomensoverdracht	97.629	0	- 2.960	94.669	- 2.960	- 22.960	- 27.960	- 27.960
• TS 17-	24.357	0	- 1.557	22.800	- 1.557	- 21.557	- 26.557	- 26.557
– Minderjarige deelnemers bol (R)	24.357		- 1.557	22.800	- 1.557	- 21.557	- 26.557	- 26.557
• TS 18+	6.952	0	- 704	6.248	- 704	- 704	- 704	- 704
– Tegemoetkoming lerarenopleiding (tlo) (R)	6.297		- 1.464	4.833	- 1.464	- 1.464	- 1.464	- 1.464
– Deeltijd vo (R)	655		760	1.415	760	760	760	760
• VO 18+	66.320	0	- 699	65.621	- 699	- 699	- 699	- 699
– volwassenenonderwijs (vavo) (R)	5.281		402	5.683	402	402	402	402
– Meerderjarige scholieren vo (R)	55.144		- 1.101	54.043	- 1.101	- 1.101	- 1.101	- 1.101
– Meerderjarige scholieren vso (R)	4.036		549	4.585	549	549	549	549
– STOEB/ALR (NR)	1.859		- 549	1.310	- 549	- 549	- 549	- 549
Bijdrage aan baten/lastendiensten	17.669	0	- 224	17.445	- 224	- 224	- 224	- 224
– Dienst Uitvoering Onderwijs (R)	17.669		- 224	17.445	- 224	- 224	- 224	- 224
Ontvangsten	6.189	0	- 1.469	4.720	- 1.469	- 1.469	- 1.469	- 1.469
– TS 17- (R)	1.120		93	1.213	93	93	93	93
– TS 18+ (R)	935		- 362	573	- 362	- 362	- 362	- 362
– VO 18+ (R)	4.134		- 1.200	2.934	- 1.200	- 1.200	- 1.200	- 1.200

Toelichting mutaties:

Voor artikel 12 (Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten) is sprake van een daling van de uitgaven met € 3,2 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013. Voor € 0,5 miljoen betreft het een daling van de niet-relevante uitgaven (technische mutaties). Als gevolg van relevante mutaties is de begroting van de uitgaven met € 2,6 miljoen gedaald op basis van de raming van het leerlingenvolume (zie ook algemene toelichting bij deze suppletoire begroting).

De ontvangsten zijn met € 1,5 miljoen gedaald.

Zie voor de toelichting van de mutaties door het leerlingenvolume het algemene deel.

Toelichting per instrument:

- Bij de regeling WTOS TS 17- (inkomensafhankelijke regeling voor ouders van groepen minderjarige leerlingen en minderjarige mbo'ers) worden minder uitgaven van per saldo € 1,6 miljoen verwacht.
- Voor de regeling WTOS TS 18+ (tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en schoolkosten voor deeltijd en lerarenopleiding) wordt vanaf 2013 een daling van de uitgaven verwacht van per saldo € 0,7 miljoen. Voor de regeling WTOS VO 18+ (ouderinkomensafhankelijke regeling voor meerderjarige scholieren in het voortgezet onderwijs) zal in 2013 naar verwachting per saldo € 0,7 miljoen minder worden uitgegeven dan geraamd.

Artikel 13. Lesgeld*Budgettaire gevolgen van beleid*

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	7.000	0	- 13	6.987	- 13	- 12	- 12	- 12
Totale uitgaven	7.000	0	- 13	6.987	- 13	- 12	- 12	- 12
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>100%</i>			<i>100%</i>				
Bijdrage aan baten/ lastendiensten	7.000	0	- 13	6.987	- 13	- 12	- 12	- 12
- Dienst Uitvoering Onderwijs	7.000		- 13	6.987	- 13	- 12	- 12	- 12
Ontvangsten	223.529	0	- 4.129	219.400	15.871	5.871	5.871	5.871

Zie voor de toelichting van de mutaties door het leerlingenvolume het algemene deel.

Toelichting mutaties:

Lesgeld wordt gevraagd aan meerderjarige deelnemers in de beroepsopleidende leerweg van het middelbaar beroepsonderwijs en aan meerderjarige leerlingen in het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs. Op basis van de raming van het leerlingenvolume (zie ook algemene toelichting bij deze suppletoire begroting) en wijziging van het betalingsritme op basis van realisatiecijfers wordt in 2013 € 5,9 miljoen meer aan lesgeldontvangsten verwacht. Echter door een intertemporele compensatie van € 10,0 miljoen van 2013 naar 2014 is de ontvangstenraming 2013 met € 4,1 miljoen naar beneden bijgesteld.

Artikel 14. Cultuur*Budgettaire gevolgen van beleid***Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 (bedragen x € 1.000)**

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	983.643	0	39.337	944.306	13.698	15.099	1.198	443
Waarvan garantieverplichtingen	629.000			629.000				
Totale uitgaven	789.155	0	- 39.352	749.803	13.698	15.099	1.198	443
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>96,6%</i>			<i>%</i>				
Bekostiging	588.637	0	630	592.267	872	755	775	754
- Culturele basisinfrastructuur	456.177	0	1.348	460.525	775	658	678	657
Vierjaarlijkse instellingen	326.002		1.348	327.350	775	658	678	657
Vierjaarlijkse fondsen	133.175			133.175				
- Monumentenzorg	84.145		- 183	83.962	- 183	- 183	- 183	- 183
- Archieven incl. Regionale Historische Centra	24.023			24.023				
- Investerings huisvesting rijks gesubsidieerde musea	12.330		80	12.410	280	280	280	280
- Cultuureducatie met Kwaliteit	10.000			10.000				
- Archeologie	1.962		- 615	1.347				
Subsidies	168.277	0	- 40.056	128.221	13.003	14.635	771	37
- Verbreden inzet cultuur	3.802			3.802				
- Internationaal cultuurbeleid (incl. HGIS)	6.464		1.584	8.048	- 116	- 116	- 116	0

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
- Programma bibliotheekvernieuwing	17.836			17.836				
- Programma leesbevordering	2.850			2.850				
- Programma CRISP	2.375			2.375				
- Programma erfgoed en ruimte	8.000			8.000				
- Programma ondernemerschap	4.337			4.337				
- Specifiek cultuurbeleid	22.613		9.176	31.789	13.119	14.751	887	37
- Regeling frictie- en transitiekosten culturele basisinfrastructuur 2009-2012	100.000		- 50.816	49.184				
Opdrachten	2.351	0	3	2.354	3	3	3	3
- Beleidsonderzoek, evaluaties en kennisbasis	2.351		3	2.354	3	3	3	3
Bijdrage aan baten/lastendiensten	23.148	0	71	23.219	- 180	- 294	- 351	- 351
- Nationaal Archief	23.148		71	23.219	- 180	- 294	- 351	- 351
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	3.742	0	0	3.742	0	0	0	0
- Uitvoering internationale verdragen	2.664			2.664				
- Uitvoering internationale contributies	1.028			1.028				
- Europese samenwerking	50			50				
Ontvangsten	1.945	0	3.069	5.014	0	0	0	0

Toelichting mutaties:

Subsidies

Het instrument Subsidies wordt in 2013 verlaagd met per saldo € 40 miljoen:

- In de eerste plaats betreft het de post Frictie- en transitiekosten culturele basisinfrastructuur die neerwaarts wordt bijgesteld met € 50,8 miljoen. Dit is het gevolg van de versnelde betaling van frictiekosten in 2012 aan culturele instellingen.
- Daarnaast betreft het de post Specifiek Cultuurbeleid waarop onder andere de middelen staan geraamd voor de Digitale collectie Nationaal Archief en het Jheronimus Bosch jaar. Als gevolg van een goed kasritme worden de middelen van het Jheronimus Boschjaar over een aantal begrotingsjaren verspreid. Voor de investering in versterking en uitbreiding van de digitale infrastructuur en de digitale archiefcollectie is in totaal € 28 miljoen vrijgemaakt. Hiermee kunnen de extra kosten in 2013, 2014 en grotendeels 2015 worden gedekt. Het gaat om de archieven van het rijk en de rijksorganen, zowel centraal als decentraal. In 2013 gaat het om een bedrag van € 3 miljoen.

Artikel 15. Media

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 15 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2013	Mutaties via NvW en amende- menten	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	875.893		3.008	878.901	141.603	141.603	91.603	41.603
Waarvan garantieverplichtingen								
Totale uitgaven	876.224	0	3.023	879.247	141.603	141.603	91.603	41.603
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>99,90%</i>			<i>99,9%</i>				
Bekostiging	871.112	0	2.858	873.970	141.438	141.478	91.518	41.518
– Publieke Omroep (omroepinstellingen)	743.267	0	16.831	760.098	158.451	158.451	108.451	58.451
Landelijke publieke omroep	741.522		16.851	758.373	16.851	16.851	16.851	16.851
Wereldomroep	0		0	0				
Regionale Omroep	0	0	0	0	141.600	141.600	141.600	141.600
Minderhedenprogram- mering	1.745		– 20	1.725				
Bezuiniging Publiek Omroep (nog in te vullen)							– 50.000	– 100.000
– Beheertaken landelijke publieke omroep	58.743	0	1.225	59.968	1.225	1.225	1.225	1.225
Muziekcentrum voor de Omroep (MCO)	14.277		304	14.581	304	304	304	304
Uitzenden en uitzendge- reedmaken	23.974		489	24.463	489	489	489	489
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (NIBG)	20.492		432	20.924	432	432	432	432
– Dotaties, bijdragen publieke omroep	30.535	0	508	31.043	508	508	508	508
Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Mediaproducties (Mediafonds)	17.922		358	18.280	358	358	358	358
Stimuleringsfonds voor de Pers	2.300			2.300				
Filmfonds van de omroep en Telefilm (CoBO)	7.416		152	7.568	152	152	152	152
Mediawijsheid Experti- secentrum (Bewust mediagebruik)	2.000		0	2.000				
Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland (OLON)	508		– 2	506	– 2	– 2	– 2	– 2
Kabelraden	389		0	389				
– Dotatie/onttrekking Algemene Mediareserve (AMR)	37.745		– 15.729	22.016	– 18.749	– 18.709	– 18.669	– 18.669
– Overige bekostiging media (uit rente AMR)	500		0	500				
– Basisinfrastructuur Cultuur 2013–2016	322	0	23	345	3	3	3	3
Vierjaarlijkse instellingen	322		23	345	3	3	3	3
Subsidies	920	0	0	920	0	0	0	0
– Subsidies	920			920				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	4.157	0	165	4.322	165	125	85	85
– Commissariaat voor de Media	4.157		165	4.322	165	125	85	85
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	35	0	0	35	0	0	0	0
– Uitvoering internationale contributies	35		0	35				
Ontvangsten	190.500	0	3.000	193.500	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Zowel het uitgaven-, verplichtingen- als ontvangstenbudget zijn in 2013 € 3 miljoen hoger. Dit is het gevolg van een hogere raming van de reclameontvangsten.

Alle uitgaven zijn aangepast als gevolg van de wettelijke prijsindex 2013, die is opgenomen in de beschikkingsbrieven. Deze aanpassingen zijn ten laste gebracht van de dotatie aan de Algemene Mediareserve.

Voor de uitvoering van het Regeerakkoord Rutte II zijn de volgende mutaties op het verplichtingen- en uitgavenbudget geboekt (zie Startnota; Kamerstuk 33 400, nr. 18):

- Vanaf 2014 is het budget jaarlijks verhoogd met een bedrag van € 142 miljoen. Dit heeft betrekking op de overheveling van de regionale omroep van BZK naar OCW.
- Vanaf 2016 is het budget publieke omroep verlaagd met een bedrag van € 50 miljoen voor 2016 en met € 100 miljoen voor 2017 en volgende jaren. Over de exacte invulling hiervan wordt nog gesproken.

Artikel 16 Onderzoek en wetenschapsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 16 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	811.107	0	- 4.402	806.705	- 14.128	- 14.901	- 14.907	- 14.909
Totale uitgaven	885.520	0	2.057	887.577	- 333	- 1.221	- 1.146	- 1.147
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>99,90%</i>			<i>99,9%</i>				
Bekostiging	699.007	0	1.623	700.630	- 388	- 1.223	- 1.223	- 1.225
• Hoofdbekostiging <i>NWO-wet en WHW</i>	457.994	0	1.623	459.617	1.612	- 1.223	777	775
- NWO	318.158	0	1.483	319.641	1.474	641	641	639
- KNAW	93.268	0	111	93.379	109	108	108	108
- KB	46.568	0	29	46.597	29	28	28	28
• Aanvullende bekostiging	241.013	0	0	241.013	- 2.000	- 2.000	- 2.000	- 2.000
- NWO Talentontwikkeling	169.063	0	0	169.063	0	0	0	0
- NWO STW	10.000	0	0	10.000	- 2.000	- 2.000	- 2.000	- 2.000
- NWO Grootchalige researchinfrastructuur	61.950	0	0	61.950	0	0	0	0
Subsidies	105.249	0	434	105.683	55	2	77	78
Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	42.340	0	0	42.340	0	0	0	0
- LF TUD bibliotheek	7.734	0	0	7.734	0	0	0	0
- Stichting SURF	7.622	0	0	7.622	0	0	0	0
- CPG	520	0	0	520	0	0	0	0
- Montesquieu Instituut	1.082	0	0	1.082	0	0	0	0
- Max Planck Instituut	1.622	0	0	1.622	0	0	0	0
- NCB	5.343	0	0	5.343	0	0	0	0
- Nationaal Herbarium	1.141	0	0	1.141	0	0	0	0
- BPRC	8.895	0	0	8.895	0	0	0	0
- NEMO	3.626	0	0	3.626	0	0	0	0
- STT	236	0	0	236	0	0	0	0
- NTU/INL	3.203	0	0	3.203	0	0	0	0
- EIB	1.316	0	0	1.316	0	0	0	0
Subsidieregeling St.AAP	1.015	0	0	1.015	0	0	0	0

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Kaderregeling subsidiëring projecten t.b.v. onderzoek en wetenschap	61.894	0	434	62.328	55	2	77	78
- Kust en zeeonderzoek	2.500	0	0	2.500	0	0	0	0
- Gezondheidsonderzoek	0	0	0	0	0	0	0	0
- Poolonderzoek	2.942	0	0	2.942	0	0	0	0
- Genomics	40.500	0	0	40.500	0	0	0	0
- Nationale coördinatie	6.312	0	351	6.663	- 80	- 80	0	0
- Bilaterale samenwerking	3.750	0	0	3.750	0	0	0	0
- Weerstandsverhoging onderzoeksinstellingen (CBRN)	1.000	0	- 60	940	0	0	0	0
- BSIK	0	0	0	0	0	0	0	0
- GATE	0	0	0	0	0	0	0	0
- Grootchalige research-faciliteiten	0	0	0	0	0	0	0	0
- SURFnet	0	0	0	0	0	0	0	0
- NCB biodiversiteit	0	0	0	0	0	0	0	0
- ITER-2	0	0	0	0	0	0	0	0
- Hersenen en Cognitie	3.900	0	0	3.900	0	0	0	0
- overig	990	0	143	1.133	135	82	77	78
Bijdrage aan baten/lastendiensten	297	0	0	297	0	0	0	0
- Dienst Uitvoering Onderwijs	297	0	0	297	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	80.487	0	0	80.487	0	0	0	0
- EMBC	760	0	0	760	0	0	0	0
- EMBL	4.500	0	100	4.600	0	0	0	0
- ESA	29.562	0	0	29.562	0	0	0	0
- CERN	37.065	0	0	37.065	0	0	0	0
- ESO	8.600	0	- 100	8.500	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	480	0	0	480	0	0	0	0
- Nationaal contactpunt Kaderprogramma	480	0	0	480	0	0	0	0
- Kenniswerkers	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	101	0	0	101	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Voor artikel 16 (Onderzoek en wetenschapsbeleid) is sprake van een stijging van de uitgaven met € 2,1 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2013. Het betreft hier uitsluitend technische mutaties.

De technische mutatie van € 2,1 miljoen betreft in- en externe overboekingen (€ 1,2 miljoen) en de loonbijstelling tranche 2013 (€ 0,9 miljoen). Voor deze laatste mutatie wordt verwezen naar de algemene toelichting bij deze begroting.

Artikel 25. Emancipatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 25 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	7.620	0	- 1.054	6.566	- 2.034	- 1.755	- 1.515	- 1.479

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Totale uitgaven	15.494	0	440	15.934	- 508	21	21	21
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	<i>54%</i>			<i>72%</i>				
Bekostiging	4.460	0	0	4.460	0	0	0	0
Kennisinfrastuur	4.460	0	0	4.460	0	0	0	0
- Vrouwenemancipatie	3.260			3.260				
- LHBT	1.200			1.200				
Subsidies	9.246	0	950	10.196	2	21	21	21
Subsidieregeling emancipatieprojecten		0	0	0	0	0	0	0
- Vrouwenemancipatie								
Wet Overige OCW-subsidie		0	0	0	0	0	0	0
- Vrouwenemancipatie								
- LHBT								
Subsidieregeling emancipatie	2.558	0	0	2.558				
- Vrouwenemancipatie	2.322			2.322				
- LHBT	236			236				
Subsidieregeling emancipatie 2011	6.058	0	950	7.008	2	21	21	21
- Vrouwenemancipatie	2.845		533	3.378	- 5	14	14	14
- LHBT	3.213		417	3.630	7	7	7	7
Regeling sociale veiligheid LHBT jongeren op school	630	0	0	630	0	0	0	0
- LHBT	630			630				
Opdrachten	1.127	0	0	1.127	0	0	0	0
- Vrouwenemancipatie	489			489				
- LHBT	638			638				
Bijdrage aan baten/lastendiensten	151	0	0	151	0	0	0	0
- Dienst Uitvoering Onderwijs	151			151				
Bijdrage aan mede-overheden	510	0	- 510	0	- 510	0	0	0
Gemeentefonds BZK	510	0	- 510	0	- 510	0	0	0
- Vrouwenemancipatie	320		- 300	20	- 300			
- LHBT	190		- 210	- 20	- 210			
EL&I Talent naar de Top		0	0	0	0	0	0	0
- Vrouwenemancipatie								
Ontvangsten	0	0	0	0				

Toelichting mutaties:

Voor artikel 25 (Emancipatie) is sprake van een stijging van de uitgaven met € 0,4 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting van 2013 (Het betreft hier +0,8 miljoen beleidsmatige mutaties op het gebied van homo- en vrouwenemancipatie en -0,4 miljoen technische mutaties). Zie voor de loonbijstelling werkgeverslasten tranche 2013 het algemeen deel van de 1^e suppletoire wet.

2.3 Niet-beleidsartikelen

Artikel 91 Nominaal en Onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 91 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	- 818	0	201.526	200.708	- 112.115	- 210.505	- 236.253	- 265.735
Uitgaven	- 818	0	201.526	200.708	- 112.115	- 210.505	- 236.253	- 265.735
• Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0	0
• Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0	0
• Nader te verdelen	- 818	0	201.526	200.708	- 112.115	- 210.505	- 236.253	- 265.735
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

*Toelichting mutaties:**Loonbijstelling*

Het totaal van de loonbijstelling ad. € 41,4 miljoen is bij de Voorjaarsnota aan de OCW- begroting toegevoegd. Omdat in het Regeerakkoord is besloten om een nullijn te hanteren voor de lonen in 2013, bevat de loonbijstellingstranche 2013 geen vergoeding voor contractloonstijging, maar alleen voor de ontwikkeling in de sociale werkgeverslasten. Deze bijstelling wordt in de onderhavige suppletoire begroting aan de loongevoelige begrotingsartikelen toegedeeld volgens onderstaand overzicht.

Loonbijstelling tranche 2013 (x € 1.000)

Artikelnr.	Omschrijving	2013
1	Primair onderwijs	14.401
3	Voortgezet onderwijs	9.921
4	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	3.794
6	Hoger beroepsonderwijs	3.005
7	Wetenschappelijk onderwijs	6.873
9	Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid	681
11,12,13	Studiefinanciering, WTOS en lesgeld	98
14	Cultuur	1.433
16	Onderzoek en wetenschapsbeleid	949
8, 15, 25, 91, 95	Overig	269
Totaal		41.424

Nader te verdelen

De mutatie in 2013 wordt voornamelijk verklaard door de toevoeging van de eindejaarsmarge 2012/2013 ad. € 227,1 miljoen. De meerjarige mutaties (voor 2014 en verder) betreffen hoofdzakelijk de taakstellingen uit het Regeerakkoord: A1 Rijksoverheid (inclusief ZBO's) en D17 Schrappen subsidies.

Artikel 95. Apparaatskosten*Budgettaire gevolgen van beleid***Budgettaire gevolgen van beleid artikel 95 (bedragen x € 1.000)**

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	245 973	0	4 604	250 577	1 024	1 109	1 270	1 416

	Stand ontwerp-begroting 2013	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletoire begroting 2013	Stand 1e suppletoire begroting 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Waarvan garantie-verplichtingen								
Uitgaven	245 973	0	4 604	250 577	1 024	1 109	1 270	1 416
Personele uitgaven	153 217		1 760	154 977	1 097	1 164	1 200	1 198
<i>Waarvan</i>								
- <i>eigen personeel</i>	136 600		1 117	137 717	1 084	1 143	1 176	1 174
- <i>externe inhuur</i>	6 300		538	6 838	5	8	9	9
Materiële uitgaven	92 756		2 844	95 600	- 73	- 55	70	218
<i>Waarvan</i>								
- <i>ICT</i>	21 844		1 011	22 855	17	27	33	33
- <i>bijdrage aan SSO's</i>	31 802		875	32 677	25	40	47	47
Ontvangsten	567		0	567	0	0	0	0

Toelichting mutaties:

Het totale budget op artikel 95 is met € 4,6 miljoen verhoogd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Diverse kasschuiven die hebben geleid tot een verhoging van het budget met totaal € 3,5 miljoen. De belangrijkste hiervan zijn:
  - In 2012 is een bedrag vrijgemaakt voor de ICT vernieuwing (het nieuwe werkplekconcept). Door vertragingen in het project blijft van het in 2012 verplichte budget € 1,0 miljoen over. Dit bedrag zal nu in 2013 uitgegeven worden;
  - In verband met boekhoudkundige redenen vanwege de aansluiting bij de Shared Service Organisatie FMH (€ 0,9 miljoen). OCW heeft de restwaarde van haar meubilair ontvangen in 2012. Hiervan moet in 2013 een bedrag van € 0,9 miljoen als afschrijvingskosten aan FMH worden betaald;
  - Diverse vertraagde projecten, met name bij de Inspectie van het Onderwijs hebben geleid tot kasschuiven van totaal € 1,6 miljoen.
- Compensatie werkgeverslasten tranche 2013 heeft geleid tot een verhoging met € 0,3 miljoen;
- Vervolgens hebben diverse kleine technisch mutaties geleid tot een verhoging van het budget met € 0,8 miljoen.